

## AVUI FA UN ANY!...

Avui fa un any que don Francesc Macià arribava a Barcelona pel segon cop. El primer, fou aquell "bulo" del senyor Despujols i una de les últimes manifestacions de la monarquia, que obligava a Francesc Macià a passar la frontera de nou, cap a Bèlgica, perquè a França també li negaven l'hospitalitat.

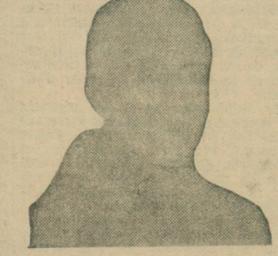
Avui fa un any que, de Port-Bou a Barcelona, Francesc Macià va rebre de Catalunya la consagració i la proclamació de tots els catalans. Figueres i Girona, varen portar-li a l'avançada, l'homenatge de l'Empordà, l'era de llibertat.

A l'Empordà hi havien totes les banderes de Catalunya. Banderes encara asporugides, que varen redobrar el seu impuls, en el mateix moment que Francesc Macià les va apropar als seus braços. Després, fou el triomf per totes les viles de la costa, fins al carrer de Provença, on la gentada aclamava el futur President de Catalunya, i els presoners de guerra varen decidir no tornar, perquè no varen sentir el vent de llibertat que bujava a ple pulmó.

Catalunya rebia, triomfant, l'homenatge que tenia de posar en peu de guerra tot el país. El dies s'allargaven, els arbres brotaen i l'aire esdevenia pur i confortable. Un optimisme se sentia per tot arreu. Francesc Macià, portat a la llibertat de Catalunya a la mà, i l'optimisme podia veure-la, perquè era clara i no anava vestida de cap hipocresia. No era com aquella autonomia de Cambó, que de tant portar-la a la

butxaca va barrejar-se amb els diners i un dia va servir per a pagar uns casacaques de ministre.

La llibertat de Macià era el poble mateix que li havia posat a la mà. Li havia posat a la mà, plena de sang i



amb ferides greus. El cadàver de Catalunya, no més va tocar-la, i aquella llibertat va tornar a viure.

Avui fa un any que Catalunya va proclamar el seu President; i aquest, fidel a la promesa, portava al cap de poc de temps la República i feia néixer en tot el país la confiança i donava raó a la cançó:

Catalunya triomfant, tornarà ésser rica i plena...

## comentaris

### ON ES EL LAICISME?

Els esgarips i contorsions de la gent que té per exponent espiritual la gran ironia del D. I. C. — petener del clericalisme més fútil, autèntic "Traca" missaire — no s'està d'esquadrar-se les vestidures, des d'onada llibrepensadora, sectària com diuen els, que en aparença tracta de devorar-los la seva obra pacientíssima d'apagament de les consciències. No hi ha clericalisme més fútil, autèntic "Traca" missaire, que aquest d'equilibrar la boca de dir que ha arribat la darrera hora al predomini confessional damunt la infància i que per obra i gràcia del laïcisme anem de caure en el sadollat d'esperit civil les generacions que pugen.

A força de repetir-ho uns i altres, ens hem arribat a creure. I potser anem lluny d'osques. Tal vegada el clavicordisme és una bella il·lusió que no va més enllà en el camí de les realitzacions pràctiques. La reacció, com els gals, es defensa penzant entretant... I ja de les seves, a l'hora present, com anem a demostrar.

A un carrer cèntric de la barriada de Gràcia hi ha un convent de monja que dona ensenyament a bon nombre de criatures. No diem quin comentari. Però el convingués la dretina, a aquesta setmana, persona que ens mereix tota confiança, encertat a crear el debat de la porta del dit convent quan l'obstort sortien dues nenes, a les quals apareixia el seu pare al carrer. Les nenes eraven carregades de fulles seques i en ésser interrogades respecte el seu contingut declaraven haver-les rebudes per tal de repartir-les pels establiments. El pare examinà les fulles, contrarietats les celles va esquinçar-les, i les petites que les prohibia l'entusiasme que actives de repartidores. I va llençar els bocins a la cloqueria sense dir res més, en adonar-se que el nostre informador es ficava massa en totes aquestes coses.

No és pas de creure que les fulles seques pel desconegut ciutadà i poble fossin de propaganda republicana i socialista. Tot inclina a creure que les petites monges conspiren i fan servir llurs educades com element de clivellament, al carrer de la G. a la ma-

tesa barriada, existeix una escola nacional, on, demés d'ensenyar uns mètodes pedagògics incomprensibles (un infant molt petit, nou a l'escola, va passar-se, de bones a primeres, tot un matí a peu dret esperant que el mestre es recordés d'ell) — les prediques abrindades d'un capellà són el pa espiritual de la mainada que s'hi educa. Què vol per l'estil passa amb una altra escola, també nacional, de la plaça del S. No podrà el Patronat Escolar de Barcelona documentar-se sobre el particular i posar-hi el remei més eficaç que dictin les circumstàncies?

SCARAMOUCHE

Demà publicarem la carta que ens adreça l'alcalde de Súrria referent al funcionament de les mines de dita població i la resposta que a la mateixa dona el diputat a Corts, senyor Grau Jassans.

## LES DEPORTACIONS A GUINEA

### Una intervenció parlamentària del senyor Layret

El diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya, senyor Layret, va fer, al Parlament, el pret que publicarem a continuació.

Senyores diputades, pedi ayer la palabra para sumarme al ruego de mi amigo Guerra del Río, y al propio tiempo, ampliarlo, rogando que vengan a esta Cámara los expedientes de los afectados de cada uno de los deportados a bordo del "Buenos Aires". Ignoro el número de los expedientes de los afectados en los lamentables sucesos de la mañana del Llobregat; pero es lo cierto que un diputado, el señor Guerra

del Río, que pertenece a una minoría que no es de extrema izquierda, cree en la inocencia de Bruno Lladó, y lo mismo que en este caso, la opinión pública duda de la culpabilidad de muchos de los que han sido deportados. El pueblo ignora, señor ministro de la Gobernación, las garantías que han sido dadas al examinar los expedientes y acordar las deportaciones; teme que hayan servido de base los atestados de la Policía, la cual, como la mayoría de los organismos que componen el mecanismo del Estado, continúa siendo la misma que en tiempos de la monarquía y, como es natural, no merece a la opinión pública las garantías de imparcialidad que debería merecer.

Comprendo que el Gobierno debe velar por la seguridad de la República y por el mantenimiento del orden público, y en este sentido no se le debe regatear, por parte de los diputados, todo nuestro apoyo, todo nuestro consorcio, toda nuestra confianza. Pero estamos en momentos de gran responsabilidad, no solo para el Gobierno, sino para todos nosotros, ante el país y ante nuestras conciencias, y yo creo que no se merman en lo más mínimo el prestigio y la autoridad del Gobierno, haciendo aquí lo que sinceramente sentimos. Yo temo que cualquier accidente imprevisto, cualquier desgracia, aunque fuera por enfermedad normal, ocurrida a alguno de los individuos deportados, podría producir un estado pasional en la opinión pública, tan sensible al sentimiento, y las medidas adoptadas por el Gobierno en lugar de devolver la tranquilidad pública, podrían producir efectos completamente contrarios al fin que se persigue. En este sentido es por lo que yo insisto y ruego al señor ministro de la Gobernación que, por muchas que sean las garantías que haya tomado al decretar las deportaciones, se dé la sensación a la opinión pública de que ni un sólo inocente ha sido deportado.

teza barriada, existeix una escola nacional, on, demés d'ensenyar uns mètodes pedagògics incomprensibles (un infant molt petit, nou a l'escola, va passar-se, de bones a primeres, tot un matí a peu dret esperant que el mestre es recordés d'ell) — les prediques abrindades d'un capellà són el pa espiritual de la mainada que s'hi educa. Què vol per l'estil passa amb una altra escola, també nacional, de la plaça del S. No podrà el Patronat Escolar de Barcelona documentar-se sobre el particular i posar-hi el remei més eficaç que dictin les circumstàncies?

SCARAMOUCHE

Demà publicarem la carta que ens adreça l'alcalde de Súrria referent al funcionament de les mines de dita població i la resposta que a la mateixa dona el diputat a Corts, senyor Grau Jassans.

LES DEPORTACIONS A GUINEA

Una intervenció parlamentària del senyor Layret

El diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya, senyor Layret, va fer, al Parlament, el pret que publicarem a continuació.

Senyores diputades, pedi ayer la palabra para sumarme al ruego de mi amigo Guerra del Río, y al propio tiempo, ampliarlo, rogando que vengan a esta Cámara los expedientes de los afectados de cada uno de los deportados a bordo del "Buenos Aires". Ignoro el número de los expedientes de los afectados en los lamentables sucesos de la mañana del Llobregat; pero es lo cierto que un diputado, el señor Guerra

del Río, que pertenece a una minoría que no es de extrema izquierda, cree en la inocencia de Bruno Lladó, y lo mismo que en este caso, la opinión pública duda de la culpabilidad de muchos de los que han sido deportados. El pueblo ignora, señor ministro de la Gobernación, las garantías que han sido dadas al examinar los expedientes y acordar las deportaciones; teme que hayan servido de base los atestados de la Policía, la cual, como la mayoría de los organismos que componen el mecanismo del Estado, continúa siendo la misma que en tiempos de la monarquía y, como es natural, no merece a la opinión pública las garantías de imparcialidad que debería merecer.

Comprendo que el Gobierno debe velar por la seguridad de la República y por el mantenimiento del orden público, y en este sentido no se le debe regatear, por parte de los diputados, todo nuestro apoyo, todo nuestro consorcio, toda nuestra confianza. Pero estamos en momentos de gran responsabilidad, no solo para el Gobierno, sino para todos nosotros, ante el país y ante nuestras conciencias, y yo creo que no se merman en lo más mínimo el prestigio y la autoridad del Gobierno, haciendo aquí lo que sinceramente sentimos. Yo temo que cualquier accidente imprevisto, cualquier desgracia, aunque fuera por enfermedad normal, ocurrida a alguno de los individuos deportados, podría producir un estado pasional en la opinión pública, tan sensible al sentimiento, y las medidas adoptadas por el Gobierno en lugar de devolver la tranquilidad pública, podrían producir efectos completamente contrarios al fin que se persigue. En este sentido es por lo que yo insisto y ruego al señor ministro de la Gobernación que, por muchas que sean las garantías que haya tomado al decretar las deportaciones, se dé la sensación a la opinión pública de que ni un sólo inocente ha sido deportado.

## DAVANT DELS FETS D'ORIENT

### El líder del Govern nacionalista xines demana que els Estats Units ajudin a Xina

Eugen Chen, líder del Govern nacionalista xines i ex-ministre d'Afers Estranger del seu país, ha fet uns interessants declaracions, en les quals demana, indirectament, l'ajut dels Estats Units a Xina:

"No desitjo que els Estats Units llurin els seus fills a través del Pacífic per a sacrificar-se per Xina solament. El meu desig és que es comprenguin i col·laborin amb el desintegració de Xina significa per al món civilitzat i molt especialment per als Estats Units. Ens trobem davant d'uns aconseqüents a Xang-Hai, seguint els de Manxúria, que no es poden creure sota qualsevol circumstància menys la de que presenta al Japó l'única oportunitat de fer-se l'amo de l'Oceà Pacífic.

La conducta dels japonesos des del moment en que la Lliga de Nacions reconegué la gravetat de la situació a Manxúria indica que s'ha decidit francament a portar a cap les seves ambicions de controlar per complet el Pacífic.

El Japó, no sols ha signat el conveni de la Lliga, que després de tot és un document americà, a pesar de no haver-lo ratificat, sinó que també signà el Tractat de les Nou Potències i el Pacte Kellogg, tots documents essencialment nord-americans.

Xina, com a potència signatària dels esmentats tractats, té dret d'exigir de les altres, particularment dels Estats Units, lloc d'origen, que es concesi a la següent pregunta:

"Quina és la seva actitud davant la violació cínica de les clàusules d'aquests documents per part del Japó?"

He dit abans, i ho repetixo novament, que l'Estat Major japonès ha dit que el Japó fou humiliat pels Estats Units en 1921, i que en els últims deu anys s'ha estat preparant per a la revenja. Ara el Japó està disposat.

No és aquesta una senzilla demostració de força si considerem les condicions en que es troba la marina nord-americana.

A la dominació japonesa del Pacífic ocupava la subjugació permanent de Xina, que es traduirà en la creació d'una sèrie de Governos amb els quals pugui tractar el Japó al seu albir sense excitar les altres potències. El Japó ha aconseguit durant molts anys l'ambició de colonitzar el continent australià, on viu o nou milions de blancs dominen actualment un vast territori, que és ideal per a la colonització japonesa; quelcom que no és possible per les condicions climatològiques a Manxúria i altres províncies xineses, les quals poguessin oferir condicions favorables, però que ja estan densament poblades pels mateixos xinesos.

Jo celebraria veure un aliança entre una Xina unificada i els Estats Units, no solament pel bé de Xina, sinó per al bé de tots. L'única arma efectiva i d'ús immediat en poder dels Estats Units és cooperar amb la Lliga de Nacions i posar en vigor les restriccions econòmiques que obliguen al Japó a respectar els seus compromisos.

Considero que és deure imperatiu el que el nostre Govern central adopti una política positiva com únic mitjà d'unificar els sentiments nacionals, no obstant que vagi renunciant com ministre d'Estat quan vagi comprendre que era impossible obtenir l'autoritat precisa per a portar a cap mesures positives, encara que pacífiques. I considero els aconseqüents de Xang-Hai com a suficients per a obligar a Xiang-Kai-Kei a l'adopció d'una política d'aquesta naturalesa. És l'única esperança que ens queda per a unir el poble xines i aconseguir la definitiva cooperació de les altres potències per a assegurar la pau de l'Oceà Pacífic."

## Les eleccions al Japó

Els governamentals guanyen les eleccions

Toquio, 22. — Els resultats que es tenen a primeres hores de la nit, de les eleccions legislatives eren les següents:

Governamentals, 88.  
Partit de l'opinió, 55.  
Partit proletari, 3.  
Partit coreà, 1.

L'èxit del Govern és atribuït, en gran part, a la migra que l'abandonament del patró o procurà als grangers i a la població rural, en general. — Fabra.

## Resultats definitius de les eleccions

Toquio, 22. — Els resultats coneguts de les eleccions generals legislatives ascenden 168 llocs per als governamentals de Seiyukai contra 96 llocs per al partit de l'oposició minseitō i deu per a altres partits solts. — Fabra.

## Sis persones enverinades amb vi, que contenia arsènic

Montpeller, 22. — La policia mòbil de Montpeller, està efectuant una enquesta, a causa d'una temptativa d'envenenament, que de poc no ha causat la mort de 6 persones.

La família Atge, el seu criat i dos parents més, varen ésser víctimes de violents mals de ventre després d'haver begut vi d'una botella del seu celler.

El vi, analitzat per un doctor de la Facultat, contenia arsènic, a una gran dosi.

Fins ara, la policia no ha pogut trobar encara cap indic sobre la persona que ha pogut efectuar un acte tan criminal.

## MISTERI

### La més important decisió dels temps moderns

Londres, 22.—Els cercles polítics britànics acusen, aquests dies, una activitat gairebé febril.

A la capital anglesa s'esperen aconseqüents de la més alta importància en les qüestions internacionals, sobretot en ço que fa referència als deutes de guerra i a les reparacions.

El col·laborador parlamentari de News Chronicle ha recollit aquests rumors, i els ha confirmat, afegint que les conferències, importantíssimes, que començaran a Londres amb l'arribada de Mr. Mellon, el nou ambaixador dels Estats Units, restarà la màxima transcendència.

L'esmentat diari declara, un xic misteriosament, que el resultat d'aquestes conferències podria molt bé ésser una decisió que fora la més important dels temps moderns.

## NOTICIA DESMENTIDA

### MR. BRIAND NO ESTA MALALT

París, 22.—Un gran diari americà ha publicat una informació segons la qual M. Briand estava seriament malalt a Cocherel.

Diu dit diari que M. Briand es veia obligat a estar-se a un siló, de dia i de nit, i que dos eminents especialistes en malalties del cor havien estat cridats a Cocherel.

Hom desmenteix, de la manera més formal, dita informació. M. Briand està bé i cap metge no ha estat cridat.

## CONFERENCIA DE LLUÍS COMPANYS AL FOMENT DE REUS

### LA POLÍTICA I ELS PARTITS

L'anunci de la Conferència que el nostre il·lustre amic Lluís Companys havia de donar al Foment de Reus, havia produït a tota la comarca una extraordinària expectació. D'arreu dels pobles en demanaven noves i era ja esperat el gros èxit que va assolir.

Els organitzadors de l'acte havien intentat atàveus i havien fet gestions per a que la conferència es realitzés, però el governador civil, senyor Noguer i Comet va negar, de bon principi, l'autorització. El governador senyor Noguer el qual, segons creiem, pertanyia abans a Esquerra Republicana (abans de l'últim acord de l'Assemblea respecte dels que ocupen càrrecs de govern), deia que tenia que consultar amb Madrid, per la raó de que també havia estat denegat el permís per a radiar la conferència del senyor Lerroux. El fet no era cert, encara que el senyor Noguer podria estar equivoquant-se. Però el dia 19, el senyor Noguer va dir que sense consultar-ho i sota la seva responsabilitat donava autorització per a que la conferència fos radiada.

Va fer bé el nostre distingit ex-collaborador. Perquè el senyor Companys té plena consciència de llurs càrrecs de sàbats republicanes i governamentals, i autoritat superior a la que té el senyor governador de Tarragona per a produir-se en tot moment en defensa de la República.

LES ELECCIONS MUNICIPALS

Constituint el Partit varen venir unes eleccions municipals. Jo havia tingut l'encert de no acceptar la regidoria del Govern Berenguer. En aquelles eleccions, Esquerra Republicana va demanar una aliança a Acció Catalana, però persistint en la seva manca de visió, els seus homes s'hi van negar, amb una certa ironia, considerant a Esquerra com una força migrada que no podia catalogar-se.

La campanya electoral va servir als homes d'Esquerra per a donar la nota optimista de la Revolució. Varen dir que aquelles eleccions eren singularment unes eleccions polítiques i revolucionàries i que en elles es decidia la vida del règim. Els nostres adversaris feren burla d'aquesta posició nostra i parlaven de petites coses d'administració municipal sempre d'espantades al moment i en realitat. El dia de les eleccions, el triomf va sorprendre a tots.

En els nostres mitjans havíem dit que si triomfàvem, com que les eleccions eren revolucionàries, abans de les cinquanta-vuit hores entràvem a la casa de la ciutat i en nom del poble, foragitaríem els regidors de la dictadura que l'ocupaven.

L'ACTE D'AUDACIA

I així ho vàrem fer-ho. El dimarts al migdia, jo, amb Aragay i mitja dotzena de companys entràvem a l'Ajuntament i requeríem l'alcalde a que ens lliurés la vara, posant tot seguit la bandera republicana i la catalana al balcó, amb el pasme dels transeünts, puix que encara a Espanya no havia esclatat el moviment.

Francesc Macià, assabentat del que havíem fet, va venir tot seguit, i va donar magnitud nacional a un fet audaç, polser precipitat, potser històric, oportú i decisiu. Francesc Macià donà el triomf a l'audàcia romàntica de la nostra gesta.

COMENÇA L'ACTE

L'acte fou a Foment, ple a vessar, amb la gentada que no cabia al saló d'actes, aglomerant-se atapeint els altres llocs. Havien vingut comissions de tota la comarca.

Lluís Companys, rebut amb una ovació, va començar a fer ús de la paraula. Publicuem seguidament una concreció sintètica del seu discurs que va durar prop de dues hores.

LA POLITICA I LA DICTADURA

La dictadura de Primo de Rivera va desfer les velles organitzacions cacliques que monopolitzaven la política i, al mateix temps, amb una falsa teoria "moderna i constructiva" recollí la possibilitat de naixement de nous instruments polítics, sota l'impuls sentimental i romàntic de la transformació que havia d'operar-se sobre les urnes del passat.

Primo de Rivera al mateix temps que destruïa els partits històrics creats al desfer la dictadura i el favoritisme, feia menyspreu de la política en son caire espiritual més enlairat, i de la vida de les idees en la governació dels pobles, i imposava com força única a la Unió Patriòtica en la qual hi cabia tot el que fou el refugi dels fracassats, dels envejosos i dels concupiscents.

Els anys de la dictadura van portar, doncs, el colapse de la pràctica política i van produir una gran desorientació.

ELS PARTITS A CATALUNYA

Abans de la dictadura hi havia a Catalunya tres forces organitzades: la Lliga i el Partit Radical. Havia aparegut a més Acció Catalana a la qual es suposava una força eficient, potser la més important de totes. Fora d'aquests agrupaments tan sols restaven grups febles, com el federal, organitzacions isolades comarcals com els antics elements del partit Republicà Català, dispersos i centres i organismes independents. A més durant la dictadura van aparèixer altres nuclis que per les seves campanyes i la seva gesta van adquirir tot seguit nom i categoria.

Era evident, però, que no hi havia una força organitzada que recollís l'emoció i la decisió revolucionària d'aquelles hores.

El partit Radical, adhuc dels seus mèrits i de valuosos elements, no tenia el sentit catalanesc que s'havia aguditzat per les persecucions de la dictadura envers tot el més preuat de la nostra terra.

La Lliga, conservadora, rabiosa i deslleialment monàrquica, era l'enemic de les coses noves.

Acció Catalana, el diari de la qual, "La Publicitat", sostenia una campanya il·loable, careixia, però, en relació amb els seus homes, de l'emoció optimista i forta que l'anhel de la multitud demanava. El senyor Rovira i Virgili, que és home de grans condicions, no havia tampoc pogut portar, malgrat el nostre desig, en la confiança popular i no havia sabut recollir les ànsies de la revolució, perquè el segurament i honradament no hi creia.

Tot era voler aconsejar als altres que se situés cada un allà on li pertocava, i fins de voler organitzar des de casa seva i sota el seu pensament, distribuït el panorama de totes les forces polítiques futures de Catalunya.

Però restava sense ésser interpretat i recollit l'anhel de la multitud, el sentit d'aquell moment més que una altra cosa, l'impuls emotiu de la consciència pública. I sobre d'això podia fonamentar-se una gran organització que després es disciplinaria i se li faria els contorns a través de futures lluites.

LA PRIMERA CONFERENCIA D'ESQUERRES

Aquest era el meu pensament i el d'altres i d'aquí va néixer la Conferència d'Esquerra, creadora d'Esquerra Republicana de Catalunya. A la Conferència a més de nuclis del partit federal, dels elements del partit Republicà Català i de "L'Opinió" hi va acudir Estat Català i va haver-hi el concurs de l'extraordinari prestigi de Francesc Macià el nom del qual desbordava els límits de tots els partits i omplia tot Catalunya.

La dictadura havia operat dues coses necessàries. Primera que els elements tradicionals i republicans a seques se sentiren més catalanistes. Segona, que els elements catalanistes reforcessin el seu sentit republicà i revolucionari. Per això a la primera Conferència d'Esquerra, fou possible arribar a un programa d'orientació de conjunt.

Formidable incendi a Amsterdam

Amsterdam, 22. — Un incendi formidable ha completament destruït l'hermos edifici "Felix Meritis" que fou una de les més grans meravelles monumentals, del vell Amsterdam.

L'edifici estava assegurat en 2.750.000 francs.

Signoren les causes del desastre.

Un premi al bon humor

París, 22. — El cèlebre electrotaquígrafador Jacopozi, acaba de morir, i ha deixat un premi anual de 10.000 francs, al francès o a la francesa que escriguï, la millor obra humorística.

El dit premi, serà donat el dia 14 de juny d'aquest any.

Formidable incendi a Amsterdam

Amsterdam, 22. — Un incendi formidable ha completament destruït l'hermos edifici "Felix Meritis" que fou una de les més grans meravelles monumentals, del vell Amsterdam.

L'edifici estava assegurat en 2.750.000 francs.

Signoren les causes del desastre.

Un premi al bon humor

París, 22. — El cèlebre electrotaquígrafador Jacopozi, acaba de morir, i ha deixat un premi anual de 10.000 francs, al francès o a la francesa que escriguï, la millor obra humorística.

El dit premi, serà donat el dia 14 de juny d'aquest any.

Formidable incendi a Amsterdam

Amsterdam, 22. — Un incendi formidable ha completament destruït l'hermos edifici "Felix Meritis" que fou una de les més grans meravelles monumentals, del vell Amsterdam.

L'edifici estava assegurat en 2.750.000 francs.

Signoren les causes del desastre.

Un premi al bon humor

París, 22. — El cèlebre electrotaquígrafador Jacopozi, acaba de morir, i ha deixat un premi anual de 10.000 francs, al francès o a la francesa que escriguï, la millor obra humorística.

El dit premi, serà donat el dia 14 de juny d'aquest any.

Formidable incendi a Amsterdam

Amsterdam, 22. — Un incendi formidable ha completament destruït l'hermos edifici "Felix Meritis" que fou una de les més grans meravelles monumentals, del vell Amsterdam.

L'edifici estava assegurat en 2.750.000 francs.

Signoren les causes del desastre.

Un premi al bon humor

París, 22. — El cèlebre electrotaquígrafador Jacopozi, acaba de morir, i ha deixat un premi anual de 10.000 francs, al francès o a la francesa que escriguï, la millor obra humorística.

El dit premi, serà donat el dia 14 de juny d'aquest any.

Formidable incendi a Amsterdam

Amsterdam, 22. — Un incendi formidable ha completament destruït l'hermos edifici "Felix Meritis" que fou una de les més grans meravelles monumentals, del vell Amsterdam.

L'edifici estava assegurat en 2.750.000 francs.

Signoren les causes del desastre.

Un premi al bon humor

París, 22. — El cèlebre electrotaquígrafador Jacopozi, acaba de morir, i ha deixat un premi anual de 10.000 francs, al francès o a la francesa que escriguï, la millor obra humorística.

El dit premi, serà donat el dia 14 de juny d'aquest any.

## però que poden fer gran servei a la gloriosa i difícil tasca que ens resta per a l'organització de la vida nacional de la nostra terra.

### L'ESTATUT DE CATALUNYA

El problema cabdal de Catalunya, és ara, l'Estatut, que és obra de tots, sense excepció perquè és la vida i la dignitat de la nostra terra.

L'Estatut és un compromís de la Revolució. El Govern revolucionari va publicar un Decret creat a la Generalitat i en aquest decret es parla dels compromisos anteriors a la Revolució. A més es fixen les normes per les quals Catalunya ha de demostrar quin serà l'abast dels seus anhelos.

Això ha quedat palesat per dues votacions i per un referèndum popular. I l'Estatut, que és l'amor de la nostra ànima i la voluntat de la nostra energia s'ha presentat a la comarca democràtica i liberal de les Corts Constituints.

La Constitució aprovada dona marge a les possibilitats dels Estatuts. Els homes de la Lliga no van voler aprovar-la. No hi van votar perquè a més és una Constitució lliure i sobirana i ells, que foren ministres del Portbò, abans que catalanistes són reaccionaris.

Quant es discuteix l'Estatut tornaran a reproduir-se els debats que ja hem sentit quant es va discutir cada una de les facultats de l'Estatut. Tornaran a reproduir-se els debats i les paraules i arguments de sempre, que s'ha debatut el problema català a les Corts. Els mateixos que ja fa dotzenes d'anys varen combatre F. i M. Garrigal. El vell concepte de la sobirania "única i indivisible". Una confusió respecte això que és autonomia, regionalisme i nacionalisme.

No hi ha cap poder legítim sinó d'aquí i de la voluntat del poble. L'única font legítima de sobirania és la voluntat del poble. Però els anys de dominació austríaca i borbònica han deixat rastre en la formació de la consciència espanyola, que una part d'ella, se sent atreta pel sentit absorbent i imperialista de dominació.

Cal tenir confiança en els homes de la República i jo la tinc. Jo la tinc en el socialista. S'han posat els fons de Catalunya. Passa una hora de la nostra història que no passarà endebades.

PROBLEMES GENERALS. L'ORDRE PUBLIC

Ens interessen a més altres problemes. (L'orador parla dels pressupostos, de la llei agrària que analitza amb gran competència, de la llei electoral que creu hauria d'ésser més senzilla de com se projecta, i de la llei municipal. Es refereix especialment al control obrer. És una llistina que l'exces d'original ens priva de reproduir el discurs íntegrament.)

Es refereix després a l'ordre públic. Recorda que la Revolució va venir amb el concurs d'homes de dreta i homes d'esquerra. En el Comitè revolucionari hi havia Miquel Mañera i estava presidit per Alcalá Zamora. Aquest home va portar a la causa de la República un gran sector social que necessitem.

La Revolució va triomfar perquè havia penetrat en tots els mitjans socials i s'havia apoderat de l'ambient.

Va venir a més per la tàctica política, contra la tàctica política, o sigui pels comitès.

Se sabia també que el primer Govern havia d'ésser de dretes i d'esqueres.

En els mesos transcorreguts, les dretes han desaparegut del Govern i s'ha fet una Constitució democràtica, laica i socialista. S'han posat els fonaments d'una República que deixa lliure el camí a tots els avenços d'una democràcia.

Es cert que la República no ha entrat encara en els pobles. És cert que els Governos en moltes ocasions no han seguit el ritme d'apetència transformadora que el país demana. Que no s'han posat a cavall de la Revolució. Això ha estat causa de trastorns que es podien evitar. Però cal tenir en compte aquells antecedents.

La República és justícia i democràcia, o sigui ordre. Els democràtics, que senten abans que tot el respecte a la llei, hem d'ésser els més fermos guardadors de l'ordre públic que és la única garantia per al lliure exercici de tots els drets.